

Çekirge iki sıçrar

Önümüze bir kağıt dayattı.

*

Bir koyun sürüsü var.

Bir kesimi kasabına aşık.

Bir kesimi can güvenliğini kasabına borçlu olduğunu sanıyor.

Hepsi düşünme yetisinden tümüyle kurtulmuş.

Bir de bu koyunların sessiz sedası otlamayı sürdürmeleri için kiralanmış besili köpekler var.

Kasaptan nasiplenen yalaka köpeklerle birlikte bu sürü, toplumun **azınlığını** oluşturuyor, hem de niteliksiz bir azınlığını oluşturuyor. Yabancılaşmasını ancak patolojik sınırlarına çok da uzak olmayan noktalarda dolaşarak yaşayabilen bir azınlık...

Yaşamak için kasap bu sürüye hep muhtaç, bugün daha da bir muhtaç. Ancak bu kağıdı geçirmeye bu sürü yetmiyor. Oysa bu kağıdın geçmesi kasabın ölüm kalım meselesi...

*

§.1. Gezi'de bir sıçradı, devlet terörüyle iktidarını korudu. 7 Haziran'dan sonra bir daha sıçradı, bu kez bir taraftan Kürt halkının üstüne orduyu saldı, diğer yandan taşeron terör örgütü eliyle kentlerde katliamlara girişti, yine iktidarını korudu. Şimdi bir kez daha sıçramaya hazırlanıyor, ama bu kez iktidarını korumak için değil, yargıdan kaçmak ve kendine temiz yeni bir sayfa açmak için...Kağıdı geçiremeyecek. Bugüne kadar işlediği suçları hasır altı edemeyecek. Ayrıca hiçbir kağıdın onu koruyamayacağını da yakında anlayacak.

§.2. Hukuksuz bir toplum olamaz, mağara devrinde bile yoktu. Ama dayattığı bu kağıdın bir benzerine hukuk tarihinin derinliklerinde bile rastlamak zor. Geçenlerde "Hakimiyet Milletindir" sloganına karşı çıkarak, "*Hakimiyet milletin değil Allahındır*" demişti. Yani kağıtta Fransız Devrimi'nde Kilisenin duruşuna kadar giden bir anlayış var... Bir kaç yıl önce, "*Ne zaman bir iş yapmaya kalkışsak, hani o kuvvetler ayrılığı denen şey var ya, işte o karşımıza çıkıyor*" demişti. Demek ki kağıttaki anlayış Aydınlanma Çağı'nın düşünürü Montesquieu'dan öncesine, yani Fransız Devrimi'nden epey öncesine gidiyor... "*Ben tek başıma yasamanın da, yürütmenin de, yargının da başıyım*" derken anlayışı İngiltere'de kralın otoritesini sınırlayan 1215 tarihli Magna Carta'nın da gerisine düşüyor. Yıllar önce de, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin üniversitede türban yasağını onayan kararına yönelik olarak, "*türban konusunda mahkemenin söz söyleme hakkı yoktur. Söz söyleme hakkı din ulemasındır*" demişti. Yani bin yıl öncesine, din devletinin kuruluşuna giden bir anlayışı savundu... 15 Temmuz darbe girişimini gerçekleştirenler için, "*...bir katili affetmek devletin hakkı değildir. Ben böyle inanıyorum. Ancak maktulün varislerinin hakkıdır. Affederse onlar affeder, devlet olarak biz affedemeyiz. Devlet kendisine karşı işlenen suçları affetme yetkisine sahiptir. Yoksa bu vahşilerin, bu alçakların, bu teröristlerin masum insanları öldürmesi neticesinde onları ağırlamak, onları beslemek gibi bir hakka sahip değiliz*" demişti. Yani kamu hukukunun ve hukukta birlik ilkesinin doğuşundan öncesine, yaklaşık MÖ 1750 yılında taşa kazınmış Hamurabi kanunlarının öncesine giden bir anlayış... Olağanüstü hal içine sıkıştırılmış, baskı ve terör altına alınmış bu topluma empoze edilmeye çalışılan bu kağıdın anlayışı işte böyle bir anlayıştır. Yıllardır fiilen sıfır sorumlulukla sonsuz yetki kullanıyor, bu

kağıdı dayatarak sıfır sorumlulukla sonsuz yetki kullanmayı bu kez resmen istiyor. Şeriat hukukunda bile bu yoktur, yöneticinin sorumluluğu sıfır değildir, yetkisi de sonsuz değildir.

Bu kağıdı topluma dayatma cesaretini gösteriyor. Utanması, sıkılması gerekir.

§.3. Yıllardır her gün toplumu ayrıştırmak ve paramparça etmek için gece gündüz gayret gösterdi, gösteriyor. Toplumun birlikte yaşama iradesini eritti, ama kendi nefret söylemini insanlara, sokaklarda birbirlerini öldürtecek kadar benimsetemedi. Algı operasyonlarıyla, devlet terörüyle, taşeronluğunu yapan terör örgütünün eylemleriyle, korkutarak, sindirerek, terörize ederek, 'Hayır' diyenlere saldırarak, hileyle, hurdayla ve üstelik OHAL rejimi altında dayattığı bu referandumla bu kağıdı geçirmeye çalışacak. Gezi'de yaptıklarını, 7 Haziran seçimlerini kaybettikten sonra yaptıklarını yine yapmak istiyor.

§.4. Yalnız bu sefer işi daha zor olmalı ki bütün bunlar yetmedi, şapkadın yeni bir tavşan, bir "Avrupa tavşanı" çıkarmak zorunda kaldı. Suriyeli mülteci kozuna güvenerek, milliyetçiliği bir kez daha piyasaya sürdü, Avrupa ülkelerine provokasyon yaparak kendine yeni bir "düşman", yeni bir "mağduriyet" yarattı. Mide bulandırıcı bir temcit pilavına yıllar önce dönüşmüş klasik mağdur söylemini artık kimse yemez olmuştu.

§.5. Bu Avrupa tavşanı düşünülmüş, planlanmış bir tezgah. Her şey gün gibi ortadayken CHP ve tüm diğer milliyetçiler yine imdadına koştu. Adeta koşar adım bu tezgaha geldi. Sanki olay devletler düzeyinde bir sorundan patlamış bir krizmiş gibi, sanki Hollanda Başbakanı'nın isteği üzerine ona mitinglerini Hollanda seçimi sonrasında ertelediklerini bildirmemişler gibi, sanki onlara "Gelmeyin" denmemiş gibi, sanki Rotterdam Belediye Başkanı'na bakanın konsoloslukta toplantı yapmak istemediği yalanını onlar söylememişler gibi, sanki bu eylem için istenmediklerini bildikleri halde, gizlice ve zorla Hollanda'ya girmemişler gibi, kısacası sanki olay AKP'nin kampanya mitinglerine izin verilmeyeceğini bilerek ve özellikle izin verilmemesini isteyerek ve hesaplayarak, üstelik kendi yasasını çiğneyerek organize ettiği bir tezgah değilmiş gibi, "devletin" yanında durdular. Aynen Kaçak Saray'a gittikleri gibi, aynen AKP'nin Yenikapı mitingine katıldıkları gibi, aynen anayasaya aykırı olduğunu bile bile ve söyleyerek HDP milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırmasına yardım yataklık ettikleri gibi, aynen HDP milletvekillerinin ve belediye başkanlarının tutsaklığına dair tek bir laf etmedikleri gibi...

§.6. Bu provokasyonun acı bir yanı da var. Diktatör, 'Evet' oyuna fazladan bir-iki puan almak için Avrupa'daki göçmen işçilerin yarım asırlık mücadeleyle elde ettiği haklara kolayca saldırılmasına yolu açıyor. Üç kuruş değer vermediği Avrupa'daki Türkiyeli toplumu günlük yaşamda büyük bir gerginlik ve huzursuzluk içine itiyor. Bilerek ve isteyerek...CHP ve ötekiler de 'Evet' oyuna bu bir-iki puanı kaptırmamak için, ki yine de kaptıracaklar, bu tezgahı onaylıyor.

§.7. Bu arada AKP kadrosunun insan kalitesini kayda geçelim. Aile Bakanına, "Seni istemiyorlar, oraya gizlice, kaçak olarak, militanca gideceksin, aşağılanacaksın. Aşağılanman çok önemli, onun için aşağılanmak için ne gerekiyorsa onu yapacaksın" türünden bir emir veriliyor, o da kişiliğini yok sayan bu emre aynen uyuyor. Ayrıca, inisiyatif kullandığı tek anda da, zekasının orta derecede gelişmişliği yüzünden olsa gerek, kurulan tezgahı da patavatsızca açık ediyor: "Eğer ki bana Ankara'dan Sayın Cumhurbaşkanımızdan "Artık dönebilirsin" (abç) denilmeseydi ben orada ölecektim ve oradan ayrılmayacaktım. Bundan emin olabilirsiniz."

§.8. Bu yeni tavşan da yetmeyecek. Bu kağıdın geçmesinin kendisi için ne kadar hayati bir önemde olduğuna AKP-MHP seçmeninin tümünü ikna etmesi mümkün değil. Bu kağıt için pozitif propaganda yapamıyor. Birincisi, 15 yıldır neyi isteyip de "yapamadığını" anlatamıyor. İkincisi, epey zamandır sıfır sorumlulukla sonsuz bir yetki kullandığını halk yavaş yavaş anlıyor. Üçüncüsü, doğruyu söyleyemiyor, "yargılanmaktan kaçmam için bu kağıda 'Evet' deyin" diyemiyor, asıl amacını açık edemiyor. O halde negatif propaganda yapması, 'Hayır' diyenlere terörist, hain, bölücü, Türkiye düşmanı vb. etiketleri yapıştırıp saldırması lazım. İşte kampanyası bu noktada çökecek, bu negatif propaganda 7 Haziran'daki gibi ters etki yapacak, Gezi'den de, 7 Haziran seçimlerinden de daha büyük bir tokat yiyecek. Belini doğrultmaya hile de, hurda da yetmeyecek.

§.9. HDP doğal olarak 'Hayır' diyor. CHP yönetimi, MHP muhalifleri ve diğer bazı burjuva partileri de dayatılan bu kağıda 'Hayır' diyorlar. Çünkü bir 'Evet' sonucu, Bahçeli gibi onların da politik varlıkları için denizin bittiği anlamına geliyor. Tek adam rejimi onlara sokakta küçük bir sepetten ufak tefek bir şeyler satarak ekmek yemek olanağını bile tanımıyor. Ama aynı zamanda bu kağıda 'Hayır' dendiikten sonra doğacak yığın hareketliliğinin açılımını daraltmak, toplumsal muhalefeti pasifize etmek gibi bir misyonları da var. Bu nedenle sonucun 'Hayır' çıkması durumunda bunun her şeyin sonu olmayacağını, bugünkü rejimin aynen devam edeceğini söylüyorlar. Yani diktatörün yasa tanımazlığını, sınırsız yetkiyi sıfır sorumlulukla kullanıyor olmasını onaylamış oluyorlar. Diktatörün "bekasını" devletin "bekası" olarak görüyorlar. Solculara, devrimcilere ise herkesin oyu lazım. Hele bir "Hayır" çıksın, zoraki oydaşlarımızla elbette hesaplaşacağız. Onları da büyük "kötü" sürprizler bekliyor.

§.10. Bugün kendisini kurtarmak için topluma deli gömleği giydirmekten başka bir çare bulamıyorsa partiyi kaybetti demektir. Var olabildiği yerlerde zulümle, baskıyla yaşayabilen, bu sayede can çekişme sürecini ancak biraz daha uzatabilen dinbaz İslam bütün dünyada kaybetti, nihayet bu ülkede de kaybetti.

§.11. Her durumda, referandumdan bağımsız olarak, rejim dejeneratif bir sürece, kendi içine doğru buruşma, kokuşma, bozuşma, dağılma sürecine girmiştir. Cumhuriyeti ciddi bir biçimde sarstı, yıprattı ama yıkamadı. Devletin kurumlarının içini boşaltmak, işlevlerini askıya almak, o kurumların dondurulması anlamına geliyor, yok edilmesi anlamına gelmiyor. Zaten o kurumları yok edemediği için kendi kurumlarını yaratamıyor, kendi kurumlarını yaratamadığı için o kurumları yok edemiyor. Düzeltiyoruz, yine de yaratabildiği iki "kurum" var: Açık hava toplantıları ve muhtar toplantıları. Hepsi o... Kendini sadece açık hava toplantılarında ve muhtarlarla toplantılarında iyi ve rahat hissediyor. (Trump da kendini sadece açık hava toplantılarında iyi ve rahat hissettiği için, bugünlerde sanki yakında bir seçim olacakmış gibi, ABD Başkanlık seçim kampanyasındaki turuna kent kent yeniden başlıyor.)

§.12. Devletine kadro yetiştirme işini ise Gülen'e havale etmişti, şimdi o kaynağı da yok. Binlerce laik aydını yanında harekete geçirebilecek hiçbir birikimi de yok... Sokaktaki kuduz köpekleriyle devlet yönetemez. Nitelikli çoğunluğu kazanamadığı, yanında eyleme sokamadığı gibi kendine ve rejimine karşı kin ve nefretle doldurdu. Laikliğe gelince, uygulamada laikliği ne kadar geriletirse geriletsin, yok edemedi. Nitelikli çoğunluk buna izin verecek noktayı çoktan aştı.

§.13. Yasama, yürütme, yargı bağımsızlığını likide etmek de bağımsız yasama, bağımsız yürütme, bağımsız yargı fikrini yok etmek anlamına gelmiyor. Aynen mahkemeleri yok edebildiği ama

adalet fikrini yok edemediği gibi... Demokrasiyi yok etmek de toplumda demokrasi özlemini yok etmek anlamına gelmiyor. Baskı, şiddet ve devlet terörüyle insanları kıpırdayamaz hale getirmek, parmağını oynatanın hayatını karartmak, iftirayla, hapisle, ekmeğini elinden alarak insanları yok etmeye çalışmak, demokrasi fikrini öldürdüğü anlamına gelmiyor. Tam aksine yurttaşa, halka, özellikle nitelikli çoğunluğa, bu kadar büyük araçlarla, bu kadar uzun bir süre kesintisiz saldırmak zorunda kalması bu toplumda demokrasi bilincinin, alışkanlıklarının, hak talebinin ne kadar derin kök saldığını, ne kadar içselleştini kanıtıyor. Evet toplum demokrasi istemiyle yanıp tutuşuyor, demokrasi hayaliyle yaşıyor. Ama görmezden gelmeyelim, bilinçteki demokrasi özlemi elbette bir burjuva demokrasidir. Yığınların kapitalizmi yaşatan özel mülkiyeti sorgulayacak kadar siyasi bilinci ve eylem pratiği yok. Özel mülkiyetin sorgulanamazlığı toplumsal bilincin derinliklerinde hâlâ bir tümör gibi duruyor. Bunu kabul ettikten sonra, o tümörün sökülüp atılmasının ancak eylemle, burjuva demokrasisini sürekli genişleterek, burjuva demokrasisini iflas edeceği sınıra kadar zorlayarak, burjuva demokrasisini artık topluma bir şey vermesinin olanaksız olduğu noktaya kadar iterek, topluma bu noktayı kendi eylemiyle göstererek, kısacası burjuva demokrasisinin hem özüyle hem biçimiyle tarihsel-toplumsal yetersizliğini teşhir ederek mümkün olduğunu da anlarız.

*

‘Hayır’ oyunun hileyle, hurdayla kapanamayacak kadar açık bir arayla kazanması lazım. Solcuların, devrimcilerin görevi budur: ‘Hayır’ oyunun açık ara kazanması için gece gündüz çalışmak. ‘Hayır’ oyu ne kadar açık ara kazanırsa ondan sonraki süreç o kadar büyük bir momentumla yürür, diktatörün rejimi o kadar hızla ve o kadar büyük bir gürültüyle çöker.

*

Yarattığı büyük mutsuzluğun bedelini ödeyecek. İçeride ve dışarıda tam bir bataklık içinde. Kendi yarattığı bataklığın içinde...Ve üçüncü sıçrayışında kendi yarattığı bu bataklığın içine düşecek...

Coşkun ADALI, 17 Mart 2017